

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ”**

Харків
2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ”

галузь знань 0304 “Право”,
спеціальність 7.03040101 “Правознавство”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 2 від 24.10.2014 р.)*

Харків
2015

Програма навчальної дисципліни “Судовий контроль під час досудового розслідування у кримінальному провадженні”
(галузь знань 0304 “Право”, спеціальність 7.03040101
“Правознавство”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”) /
уклад.: О. В. Капліна, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х.: Нац.
юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2015. – 11 с.

У к л а д а ч і: О. В. Капліна,
А. Р. Туманянц,
О. Г. Шило

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 1 від 16.02.2015 р.)*

ВСТУП

Цільове призначення навчальної дисципліни «Судовий контроль під час досудового розслідування у кримінальному провадженні» полягає в наданні студентам необхідних теоретичних та практичних знань основних положень правового регулювання судово-контрольної діяльності під час досудового розслідування у кримінальному провадженні, правильного орієнтуванні студентів у чинному кримінальному процесуальному законодавстві з питань судового контролю.

У результаті вивчення даної дисципліни студенти повинні:

– **мати уявлення** про теоретичні погляди з питань функціональної характеристики діяльності суду в досудовому провадженні.

– **знати** механізм реалізації права на судовий захист під час досудового розслідування; поняття, зміст і значення судового контролю під час досудового розслідування; процесуальний статус слідчого судді у кримінальному провадженні, його функціональне призначення та повноваження; кримінальний процесуальний механізм судово-контрольного провадження; систему процесуальних актів, що постановляються у судово-контрольному провадженні, та вимоги, яким вони повинні відповідати.

– **вільно орієнтуватися** в системі кримінального процесуального законодавства, що регламентує судово-контрольну діяльність, правових позиціях Конституційного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та прецедентної практики Європейського суду з прав людини у судово-контрольному провадженні.

– **вміти** правильно тлумачити та застосовувати норми кримінального процесуального права, що регламентують судово-контрольну діяльність під час досудового розслідування; скласти кримінальні процесуальні документи у судово-контрольному провадженні; належним чином обґрунтовувати та мотивувати процесуальні рішення.

I. СУТНІСТЬ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Інститут судового контролю в досудовому провадженні та його еволюція у кримінальному процесі України.

Судовий контроль під час досудового розслідування: поняття, зміст і значення. Предмет і межі судового контролю у кримінальному провадженні.

Правосуддя та судовий контроль в кримінальному провадженні: поняття правосуддя, співвідношення правосуддя та судового контролю, єдність та диференціація процесуальної форми правосуддя та судового контролю.

Співвідношення судового контролю, прокурорського нагляду та відомчого контролю під час досудового розслідування у кримінальному провадженні.

Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності як загальна засада кримінального провадження та гарантія судового захисту прав і свобод людини. Доступність судового захисту під час досудового розслідування. Судовий контроль при розгляді скарг на дії та бездіяльність слідчого та прокурора.

Застосування прецедентної практики Європейського суду з прав людини у судово-контрольному провадженні.

II. СЛІДЧИЙ СУДДЯ ЯК СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Слідчий суддя в кримінальному провадженні, його процесуальний статус. Сучасні моделі інституту слідчого судді за законодавством зарубіжних країн. Інститут слідчих суддів в Україні. Функція слідчого судді в кримінальному провадженні. Повноваження слідчого судді. Загальні обов'язки слідчого судді щодо захисту прав людини у сфері кримінального судочинства.

Обставини, що виключають участь слідчого судді в кримінальному провадженні. Процесуальний порядок вирішення питання про його відвід (самовідвід).

Специфіка предмета кримінального процесуального пізнання слідчого судді та його межі. Гносеологічні та правові вимоги до рішень слідчого судді. Рішення слідчого судді, що підлягають оскарженню.

ІІІ. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Вимоги, що пред'являються до форми та змісту клопотання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Ухвала слідчого судді про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, вимоги, що пред'являються до неї.

Процесуальний порядок розгляду слідчим суддею клопотання про здійснення приводу.

Процедура розгляду слідчим суддею клопотання про накладення грошового стягнення. Ухвала слідчого судді про накладення грошового стягнення. Скасування ухвали слідчого судді про накладення грошового стягнення.

Процедура розгляду слідчим суддею клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Ухвала слідчого судді про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Продовження строку тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.

Процесуальний порядок розгляду слідчим суддею клопотання про відсторонення від посади. Ухвала слідчого судді про відсторонення від посади. Процедура скасування відсторонення від посади.

Процесуальний порядок розгляду слідчим суддею клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Ухвала про надання тимчасового доступу до речей і документів. Наслідки невиконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.

Процесуальний порядок розгляду слідчим суддею клопотання про арешт майна. Ухвала слідчого судді про арешт майна.

Підстави та порядок скасування слідчим суддею арешту майна.

Клопотання слідчого, прокурора про застосування запобіжного заходу, вимоги до його форми та змісту. Відкликання, зміна або доповнення клопотання про застосування запобіжного заходу. Процесуальний порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Обставини, які враховуються слідчим суддею, при обранні запобіжного заходу. Рішення слідчого судді за результатами розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Ухвала про застосування запобіжного заходу, вимоги, що пред'являються до її змісту. Виконання ухвали про застосування запобіжного заходу. Припинення дії ухвали про застосування запобіжного заходу.

Строк дії ухвали слідчого судді про тримання під вартою. Продовження строку тримання під вартою. Особливості мотивування клопотання слідчого, прокурора та ухвали слідчого судді про продовження строку тримання під вартою. Підстави та порядок звільнення особи з-під варти.

Процесуальний порядок розгляду слідчим суддею клопотання про поміщення особи, яка після досягнення одинадцятирічного віку до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, до приймальника-розподільника для дітей. Порядок продовження слідчим суддею строку тримання особи у приймальнику-розподільнику для дітей.

Процесуальний порядок затримання особи на підставі ухвали слідчого судді.

IV. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) І НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Процесуальний порядок допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні. Проведення слідчим суддею допиту в режимі відеоконференції під час досудового розслідування: підстави та процесуальний порядок.

Процесуальний порядок отримання дозволу на обшук

житла чи іншого володіння особи. Структура та зміст клопотання про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи, вимоги до неї. Проникнення до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді. Порядок розгляду слідчим суддею клопотання слідчого, прокурора про проведення обшуку у таких випадках.

Процесуальний порядок отримання дозволу слідчого судді на огляд житла чи іншого володіння особи.

Гарантії прав і законних інтересів особи при проведенні слідчого експерименту в житлі чи іншому володінні особи.

Процесуальний порядок розгляду слідчим суддею клопотання про залучення експерта. Отримання зразків для експертизи. Порядок примусового відібрання біологічних зразків.

Процесуальний порядок розгляду клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Слідчий суддя, який здійснює розгляд клопотань про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, його компетенція. Ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії та порядок його продовження. Особливості проведення негласної (слідчої) розшукової дії до постановлення ухвали слідчого судді. Процесуальні умови використання в іншому кримінальному провадженні інформації щодо ознак кримінального правопорушення, яка виявлена в результаті проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

V. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРИ РОЗГЛЯДІ СКАРГ НА РІШЕННЯ, ДІЇ АБО БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Предмет судового оскарження під час досудового розслідування. Суб'єкти, строки та процесуальний порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора. Скарга як акт ініціювання окремого судово-контрольного провадження.

Процесуальний порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора. Рішення слідчого судді за

результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора.

Процесуальний порядок оскарження ухвал слідчого судді, постановлених під час досудового розслідування. Перевірка ухвал слідчого судді судом апеляційної інстанції: підстави та порядок.

VI. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРИ РОЗГЛЯДІ ВІДВОДІВ, ВИРІШЕННІ ПИТАННЯ ПРО РЕЧОВІ ДОКАЗИ, ЗДІЙСНЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННІ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТРОКІВ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Процесуальний порядок розгляду слідчим суддею відводу (самовідводу) під час досудового розслідування.

Вирішення слідчим суддею питання про речові докази.

Встановлення процесуальних строків слідчим суддею під час досудового розслідування. Гарантії прав сторін кримінального провадження, потерпілого при ознайомленні з матеріалами наприкінці досудового розслідування. Обставини, які враховуються слідчим суддею, при встановленні строку для ознайомлення з матеріалами, до яких надано доступ.

Процесуальний порядок розгляду клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

VII. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРИ МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Процесуальний порядок розгляду клопотання про застосування тимчасового арешту. Оскарження ухвали слідчого судді, постановленої за результатами його розгляду.

Особливості порядку застосування слідчим суддею запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою для забезпечення видачі особи (екстрадиційного арешту).

Спрощений порядок видачі осіб з України.

Процесуальний порядок допиту за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео- або телефонної конференції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: інформ. лист Вищ. спеціаліз. суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 04.04.2013 р. № 511-550/0/4-13.

Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: інформ. лист Вищ. спеціаліз. суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.04.2013р. № 223-558/0/4-13.

Щодо визначення територіальної підсудності розгляду клопотань про забезпечення заходів кримінального провадження: інформ. лист Вищ. спеціаліз. суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.10.2013 р. № 1-1640/0/4-13.

Альтернативні триманням під вартою запобіжні заходи на стадії досудового розслідування: метод. матеріал. – К. : American Bar Association, 2012. – 67 с.

Верхогляд-Герасименко О. В. Забезпечення майнових прав особи при застосуванні заходів кримінально-процесуального примусу: моногр. / О. В. Верхогляд-Герасименко. – Х. : Юрайт, 2012. – 216 с.

Гловюк І. В. Судова діяльність у досудових стадіях кримінального процесу: моногр. / І. В. Гловюк. – О.: Фенікс, 2010. – 230 с.

Грошевий Ю. Проблемні питання застосування КПК України при обранні запобіжних заходів у кримінальному провадженні / Ю. Грошевий, О. Шило // Право України. – 2013. – № 11. – С. 216-224.

Зеленецький В. С. Теория и практика обоснования решений в уголовном процессе Украины: моногр. / В. С. Зеленецький, Н. В. Глинская. – Харьков: Страйд, 2006. – 336 с.

Попелюшко В. Слідчий суддя у кримінальному провадженні: процесуальний статус та процесуальні функції / В. Попелюшко // Право України. – 2013. – № 11. – С.145-153.

Прилуцький П. Оскарження рішень слідчого судді: проблеми застосування чинного КПК України / П. Прилуцький // Право України. – 2013. – № 11. – С. 154-158.

Туманянц А. Р. Інститут слідчого судді за новим Кримінальним процесуальним кодексом України / А. Р. Туманянц // Унів. наук. зап.: часоп. Хмельн. ун-ту упр. та права. – 2013. – Вип. 1/2013. – С.293-300.

Шаренко С. Л. Актуальні питання застосування окремих норм КПК України під час досудового розслідування / С. Л. Шаренко // Право України. – 2013. – № 11. – С. 95-103.

Шило О. Г. Теоретико-прикладні основи реалізації конституційного права людини і громадянина на судовий захист у досудовому провадженні в кримінальному процесі України: моногр. / О. Г. Шило. – Х. : Право, 2011. – 464 с.

Навчальне видання

Електронне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ”

галузь знань 0304 “Право”,
спеціальність 7.03040101 “Правознавство”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”

У к л а д а ч і: КАПЛІНА Оксана Володимирівна,
ТУМАНЯНЦ Ануш Робертівна,
ШИЛО Ольга Георгіївна

Відповідальний за випуск *О. В. Капліна*

Редактор *О. І. Борисенко*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*